

MEDDIG LESZ IGY?

IRTA: IZSAK GYULA, KIPLING, SASK.

Kétségtelen, hogy a mai világválság a következő három fő okban gyökerezik: 1. a rossz békekötés és a győztesek által a legyőzöttekre kirótt teljesíthetetlen kötelezettségek alászták nemcsak az egymás iránti bizalmat, de a gazdasági egyensúlyt is, 2. az egyes nemzetek titkos és nyílt fegyverkezése, illetőleg minden téren megnyilvánuló önző magatartása lehetett volna a "régi, jó békevillág" visszatérését és végül 3. a technika gyors fejlődése és a két keze munkájából élő ember ellen való alkalmazása oly visszaélések eredményeztek, hogy az egész társadalmi rendet felrogtatták.

Az első pontra visszatérve, egy sajnálatos magyar példával világíthatjuk meg a helyzetet. Amidőn a trianoni szerződést kényzser hatása alatt aláírta az Óhaza, Millerand francia miniszterelnök a "béke"-okmányt kísérő levelében ünneppélyesen ígretet tett, hogy az esetleges méltatlanságokat "rövid időn belül" orvosolni fogják. Még ha a többmillió magyarnak annyira fájó kisebbségi kérdést nem is részletezzük, már a békeszerződések egyetlen gazdasági rombolással terén is megdöbbenne vagyunk kénytelenek megállapítani, hogy az "ígéret szép szó" — ha megtartják, úgy jó! — a franciák úgy látszik véka alá rejtették a saját kormányelnökiük ígretét, miután az abban foglalt pontok esetleg igazat adtak volna a jogos magyar kívánságoknak.

Hogy az egyes nemzetek között megakadt a rendes kereskedelmi árucseré, az szintén a rossz békekötésre vezethető vissza. A hadisarcokkal sújtott, legyőzött nemzetek csakis a legszigorubb takarékoság árán tudnak uszni az ár ellen s hogy némileg elegend tudjanak tenni kötelezettségüknek, ahhoz egyetlen eszköz állott rendelkezésükre: a takarékoság. Aki pedig takarékosodik, az nem vesz külföldi árut és lezárja határait minden forgalom előtt.

Ugyancsak rontott a világ helyzetén, hogy a kirótt hadisarcokat szinaranyban kellett fizetni, minek következtében megkezdődött a kíméletlen arany-vadászat. Így ült orgiát kölcsönös megértés helyett az arany-gyűjtés mániája. — Az előbb említett betetőzéseként az olyan országok, melyek gabona-behozatalra vannak utalva, mesterséges kvóta és vámrendelkezésekkel igyekeznek távol tartani a külföldi termést, illetőleg emelni a belföldi termék értékét. Emellett mesterségesen olyan területeket voltak be a termelésbe, melyek különben parlagos hevertek volna. Mindez megbolygatta a világpiacot és nemcsak árkülönbséget teremtett az egyes országok pénzének értéke és termésének árfolyama között, hanem még mélyebbre szántotta az egyes népek közé ékelődött tátonogó úrt.

Rátérve ezután a válság harmadik okára, a mechanikus világ fejlődésére, figyelembe kell vennünk, hogy éppen az utóbbi husz esztendő alatt a technikai találmányok gyakorlati használata rendkívül elterjedt. Erre az időszakra esik a motorok tökéletesítése és népszerűsítése, ami úgy látszik nagyonis készületlenül találta a világot. A termelés hihetetlenül fokozódott gépek ugyanis rengeteg munkáskezet tették feleslegessé s ennekfolytán valóságos végszélbe sodorták a társadalmi rendet. Ha most már tekintetbe vesszük, hogy a sok nyers-

anyagot elpocsékoló hadseregek nagyrészt — különösen a leggyőzöttek részéről — megszüntek, de ugyanezekkor a tömeg-termelés épített gépek megmaradtak, sőt fejlődtek: a fájdasalmas eredmény máris érhetővé válik.

Ha most már összegezzük a dolgokat, egyes országokban nem csak hogy túltermelést, hanem még fogyasztás-csökkenést is találunk. Az pedig ma már az egész világon általános jelenség, hogy hiába szorultak le az árak, hiszen a nagy tömegeknek alig van miből beszerezniük még a megélhetéshez legszükségesebbeket is. Nem hiába húzza még az ág is a szegény embert: amint emelkedett a kínlat, értékben leszorultak, mennyiségben felhalmozódtak az árak s kelletlenségük folytán bezárták kapukat az üzemek — bekövetkezett a munkanélküliség. A munkanélküliség pedig magával hozta azt az áldatlan állapotot, mikor a nagytőkét a teljes felmorzsolódás, a kereskedőt a csőd, a gazdát a tönkremenés, a munkásnépet pedig az éhínség fenyegeti.

Joggal kérdezhetjük tehát, hogy meddig lesz ez így? Nem lehetne ezen a sanyaru állapotot változtatni? — azt mind annyian érezzük, hogy sokáig ez így nem maradhat. Az is tudjuk, hogy nagyon sok függ a világ sorsát kezükben tartó államférfiaktól. És bárha ők is gyarló emberek és tudásuk, valamint jószándékuk sokszor elvész a kísérletek utvesztőjében, mégis csak rajtuk keresztül, a józan ész diktálta tanácsok figyelembevételével győzülhat ki a világ a mai betegségből.

Nem hiába hangoztatják a hadiadósságok eltörlését. Ennek a lényeges tételnek a rendezése bizonyára hamarosan éreztetné üdvös hatásait. Azután természetesen le kellene bontani a vámfalakat, majd pedig egységes pénzrendszer bevezetésével egyszer és mindenkorra ki lehetne küszöbölni az egyes nemzetek közötti gazdasági vetelkedést, különösen ha az arany helyett ezüstre alapoznák az új pénzrendszert. A túltermelés kapcsolatos munkanélküliséget szintén meg lehetne szüntetni, különösen az ötnapos munkahét és öt órás munkanap kötelező bevezetésével és bizonyos gépek használatának a korlátozásával.

Amint a sors mindig talált alkalmas férfiakat, akik a válságos időkben helyre tudták állítani a világ lelki és gazdasági egyensúlyát — most sem várhatnánk magunkra sokáig, akik meg fogják oldani a válságot. És ha a jövő hónap második felében Ottawában tanácskozára összejölné brit államférfiak nem is fogják tudni kigyógyítani az egész emberiséget nyavalyából: nagy léppel fogják előbbrevinni az angol birodalom ügyét. Nem lehetetlen, hogy néhány év múlva úgy emlékezhettünk vissza erre a mai válságos korszakra, mint egy nehéz, rossz álomra, — amelyből olyan jó és megnyugtató a felébredés ...

KEVESEBB A NYOMORGÓ SASKATCHEWANBAN

A hónapvégi kimutatások értelmében a legnagyobb prérítarományban erőndetesebben esett a közellátásra szoruló munkanélküliek száma. Míg a tél folyamán 22,239 embert tartottak el Regina, Saskatoon és

Moose Jaw városokban, ez a szám ma már 13,045-re esett. A tartományi kormány azzal is igyekszik farmra csábítani a nőtlen munkanélkülieket, hogy havonként öt dollár segélyt fizet nekik mindaddig, míg a vidéki gazdaságokban helyezkednek el munkára.

MAGYAR FARMEREK HARCA A VIHARRAL

(Folytatás.)

Csaby Dénes, West-Summerland.

Szélhorda portól és homoktól kiverdesett, égő szemekkel sokszor bámultam azután a barnás-szürke porfelhő után, mely a sivatag számomhoz hasonló elemi erővel seperte végig a kopasz síkakat s egy évi keserű munkám győzelmét — a vetőmagomat szórta bele a préri végtelenségbe.

Sok időt szentelve a talajhordás kérdésének megoldására bizonyos módszert dolgoztam ki magamnak, melyet alább főbb vonalában foglaltam össze.

A módszer részben az azonnali eredményt biztosító talajművelésben, részben a talaj vegyi összetételét és szövetét javító munkában rejlik. S végül fizikai védelem, mely a szél erejét igyekszik megtörni közvetlen a földünk előtt.

Földemet a módszer kivitelezéséről 8 40 akeres részre osztottam, s a 320 akerből természetesen csak csupán 160 akert volt, míg 80 akert mint trágyázott, illetve zöld ürt kezeltem. Az egyik forgó tehát: I. a trágyázott ürt, b) buza, c) rozs, a második, II. a zöldügr, b) árpa, c) zab.

A rövid vetésidőre való tekintettel az árpa tarját — ősszel szántottuk alá lehetőleg az ural kölék északnyugati szél irányával keresztbe. Tavaszra csupán a fogsolás és vetés maradt.

A vetőgép után a talajt tömörítettük, nehézhengerrel, vagy házlag készült nagysúlyú cementhengerrel. Amennyiben nagyrahe megkevsé a tarló tavasszal került leszántásra, úgy a napi szántást még az nap le fogasoltuk s mihamarabb elvetettük. Megtörtént, hogy a vetést kísérletképpen félmeny-

segre beállított géppel végeztük szélvédő és utána hosszában, így a gabonagyökerek nagyobb földterületet kötöttek meg, s a külön munkát 3-4 bushel termés többlettel jutalmazták. Ez esetben is packer következett a vetőgép után. A hengerlést azután a száradás arányához képest ismételtük a gabona kiképzése után. A vetés igen korán történt a tarlót mindig magasan vágtuk az ugnak szánt táblákon, nagyobb hőmérséklet lekötésére, s a tarló égetéstől tartózkodtunk. Rozs alá a buzatarló csak kettőstárcsa, fogas, vetőgép és packer művelésben részesült.

A talaj vegyi összetételét és szövetét igyekeztem megváltoztatni, mely jobbára, humuszszegény homokos felsőréteggel az előző farmer tulajdosságok sok sumerfaw-ja által agyonművelve, megtriktva kész prédjává volt az uralkodó szeleknek.

Már az első évek meggyőztek arról, hogy belterjesebbé kell tenni a földek kezelését. Felszarporitva tehát állatállományomat 40 akert földet éventenként szalmás istállótrágyával terítettük le az sorn frissben leszántottak. Gyakoroltuk még eme területen a kosarazást vagy eszterénarást, úgyhogy marha és juh állományunkat hordozható kerítéssel körülvéve más és más helyen hálattuk, 2-3 naponként tovább mozdítva kerítésüket.

Legkönnyebben megoldhatóknak mutatkozott azonban a zöldtrágyázás; elvetve a terület valamely pillangós virágú növényvel (lóbab, csillagfürt, lóhera, búkköny) melyek nagytömegű termésselkel nagymennyiségű zöld trágyát, növényrostot szolgáltatnak — nitrogén-gyűjtő tulajdonságuknál fogva pedig a talajbeérését mozdították

elő, s virágzókor leszántva a talajbaktériumok munkáját és elszaporodását könnyítették meg.

A 40 akeres táblák közül a szelnek mesterséges szélfogókat létesítettem, 3 sorosan, 4 yardnyi szélességben az utakkal együtt. Az újonnan használt akác-cserje fehér nyár vagy más gyorsan növe gazdasági célokra is alkalmas csemefák ültetésével — mely magvakat, sőt fa-csemefákat ingyen vagy néhány centes árban oszt ki a kormány a gazdák között.

Az uralkodó szélirányba fektetett az ugnak szánt táblákon, mely az állatállomány-nak menedéket adott a forró nyári napokon.

Laszú folyamat "biz" ez, az éplőt hangyák munkájához hasonló — de eredményei egy megköltött, gazdag talajban nyilvánulnak melyek a farmernek sokszorosan fizetik meg befektetett munkáját.

Loos V. Mistatim, Sask.

A talaj megköltését és nedvesítettségét csak trágyázással érhetjük el. Miután a kanadai farmernek elegendő jószágja a földje megrágyázásához nincs, de szalmája van elég kevés erővel készíthetünk elegendő trágyát a következőképpen: A farmnak azon a területén, amit úgy nem tudnak használni, készítenek egy nagy trágya gödört, nem hirtelen mélyet. A gödör fenekét jó agyaggal leverjük, vagy kibetonozzuk, hogy a trágya levele ne folyhasson. A gödör fenekére behordunk 8-12 jó nagy szekér szalmát és mint a szemekázat összerakjuk. Ezután megkezdjük hordani reá az istállótrágyát, ha van elegendő ló alatta, azt használjuk mindegy a trágya öntözésére, közben többször hordhatunk bele szalmát. Többszörös locsolás után a trágya fehére beírlik s tavasszal hordhatjuk földünkre. A hordás után kezdünk egy má-

BOJNYIK-MÓDRA

IRTA: KOMAROMI JANOS

A rudniki erdő között lógóerünk ketten. Miriszlay meg én.

Föltöttünk halkan zsongott az erdő: abban az ősi szelben hajladoztak a fák csucsal, mely a Szarmata fagyos fensikáján kerkedhetett valahol ... Egszer a fellegek mögé takarozott a fáradt napocska, másszor elővillant erőtlen fénye s/ránkerítette hidegűlő palástját. Ismét másszor szitálni kezdett szomorkásan a délutáni eső. Oly mindegy volt akkor nekünk

Mi ketten egy cserfának tövében heverésztünk, bornyura fektetett tarkóval és feszeltel-nül pófékeltünk csaták kormától kormos pipáinkon. El lehet mondani, hogy mi ketten semmivel nem törődünk többé a kerek világon.

Azaz hogy mégis: a szökés módózatánál töprengtünk. Mert abban az időben tervünk volt körülbelül, hogy a legelső kínálkozó alkalommal leszakadunk ügyesen az erdő hátáról s akkor neki a Szan-parti erdőseknek és mocsaraknak! Ott aztán csak kihuzzuk valahogy a hadjárat végéig ...

— Oszt miből fogunk élni majd, Miriszlay pajtás? — vetettem föl az időszertű problémát. A létrálóbnk önkéntesáklárl le piszantott: — Vigyázz és csöndesebben pövedájl! Mertha meghallja valaki és besugja a parancsnoknak, holnap reggelre egy búkkfa ágáról fogunk bokálni a szél bent!

Tudniillik elfelejtettem említeni, hogy az egész erdő a Szanbalpartján rémitgető rengetegben tanyázott sátrak alatt elszórvá, illetve az erdőnek az a része csak, amely különös véletlenül életben maradt addig. A többiek elcsékelt a könnyűfacsaró csatákon. Az utolsó szállg.

Ez a megmaradt rész fegyvert pucolt, tisztálkodott, vagy tüzet élesztett a sátrak ajtajánál, miattl más ezredék újból kitért dühöngéssel verekedtek a Szan inennső oldalán. Szünetlenül dobogtak az ágyúk a olykor mintha fegyverkattogás üttötte volna meg füleinket. De olyan bágyadtan, miként az ájóm ...

A füst elszálló bodrain tűnődöttem jó darabig s akkor odaugtam a kenyerespajtásomnak aki végleg cinikussá vált arra az időre:

— Oszt miből fogunk élni majd, Miriszlay pajtás? — Miből? — és köpött oldalra

— Egyelőre akadnak szárcsák a mocsarakban, ha meg lehall a hó, varnyukra fogunk vadászni. Én mondom, hát nyugodt lehetsz!

Pöfentett kettőt a száron s akkor folytatta, óvatosan: — Föltéve, hogy szakadni találna minden kötélt, benyitunk a legközelebbi eső polyák-házba s ha zárva lesz az ajtó, beverjük puskatussal s hátunkon visszük el az oldalszalonnát ...

Én, testvér, nem csatázok többé, inkább élek bojnyik-módra, semhogy vitézi halállal patánkoljak el ... Majd subickot ettem nekik!

— Van benne valami, pajtás — tettem hozzá némi elszontyolódással és olyan hangsúllyal, mint akiben lazulni kezd már a fejelem iránti érzék.

Mert nem csupán Miriszlay vált hitelessé ekkorára, hanem magam is mind több hajlandóságot kezdtem elárulni a cinizmus és egyéb tévelygések iránt. De ki üthődhetet volna meg rajta? Azon az eltűnt őszön sikárak lettünk a teméltelen kopyalástól s annyit vakaróztunk hónaljban, hogy szinte ropogt.

— És semmi-semmi számítá-sunk nem lehetett, hogy szűb-hazánkba kerüljünk vissza egyszerűen még!

Azok a pajtásaink, akik velünk együtt léptek először galicai földre Nagyboldogasszony napja körül, akkor már útközleketben hulltak el, rubságban sínylődték, avagy messi ispotályokban jajgattak mély sebelki miatt ... Új katonák érkeztek megint, azok is meghaltak, vagy az ellenség hurcolta el őket ... A régi csatárok közül ketten forogtunk már csak a száradt kötelékben, mint szélben a falevél s annyit, de anyanyit emlegettük a Kárpátok tul-só oldalára megbújt szülőföldünkét, hogy nem egyszer atól tartottunk magunk is: eszes-lősek vagyunk ... Az elmúlt héten aztán ... nagytitokban!

— azzal az ötlettel lépett föl Miriszlay, hogy itt nincs más ki-vezető út, mint az ezredtől való szégyenteljes, ámde annál ke-csegtőbb meglegés.

A meszelőnyél lábú önkéntesáklárl meg nem állhatta, hogy néla pipázgatásunk során föl ne morogjon:

— Ha a vezérek és egyéb generálisok oly nagy súlyt helyeznek a csaták és ütközetek folytatására, menjenek maguk rohamra és ágálljanak kedvükre! Én majd kiállok azalatt az erdőszélre s halkan röhögök rajtuk ...

Szipantott egyet s annyit fűzött hozzá mindössze: — Trotykosok!

Azontul hallgatott. De hallgatam én is.

Mert most már nem látszott annyira egyszerű kérdésnek az ezred kötelékéből való önkényes kiválás. Mondtam is Miriszlay-nak, hogyha nem is csipnek el mindjárt az elején, egyszerűen csak vége lesz a háborúnak, amelyet — minden fölvetés szerint — győzelmesen fogunk befejezni. Ha nem is látogatnánk föl tüstént egy fagallyra, odahaza vesznek elő majd a zsandárok, s mint gyalázatos szökevények nek puskapor és golyó fog kijárni. Miriszlay e szavaknál le-

huzta a szája sarkát: — Hogy győzünk majd a végén? ... Testvér, nekem szimatot van és ha megusszuk esetle-gest a kalamajkát, emlékezz a szavamra: úgy elfenekelnek bennük, mint a nagydobot!

S tovább feküdtünk a cserfa tövében.

Föltöttünk újból felszongott az erdő s valahányszor megrázták magukat a csupasz fák, peregni kezdtek az esőcseppek. Az ímént, mikor még ránksünyit a napocska, hásmánfteke levelet irtam a bornyun. Miriszlay akkor nem szólt semmit, most azonban megkérdézte minden szembetűnőbb kíváncsiságnélkül:

— Kinek szerkesztetted össze azt az epizotlát? — A szerkesztőmnök, Pestre — és keserűre vált a hangom.

— Hej pajtás, pajtás! Mert beteges rajongással vágytam haza minden reggel és minden alkonyaton.

— Oszt mit irtál, ha nem lennék toladokó?

Mélyet sóhajtottam: — Megirtam a szerkesztőmnöknek, hogy a világ árvaia vagyok három hónap óta ... Hogy sem apám, sem anyám, sem szeretőm többet. Hogy Szent István napja körül ott meneteltem a lemergi országot lisztes porában, hogy akkoriban egész Galicía fölzendült ellenünk s az itteni rusnyákok harangkongatással jelezték ijesztő közeledésünket ... Hogy holtfárad lettem már a teméltelen csatákban s mégsem akad senki, aki legalább egyszer megsimogatná beesset arcomat ... Megirtam a levélben, hogy hajtótát nem adnék az életemért és hogy soha-soha nem fogom megérni az ezerkilencszázhatvenötödik esztendő tavaszát ...

Miriszlay hidegen rántott egyet a vállán: — Sajnálom, hogy annyire el-tudtál érzékenykedni, amikor jól tudhatnád, hogy nekünk ket-

tőnknek nincs menekülésünk, miután ágyúotlételnek számtak ... Ezért mondom, hogy meg kell lógni innen!

— Én nem lógok! — Jeletentem ki váratlanul, ami meglepett Miriszlayt. — Azóta gondolkoztam ugyan a dolgokon és győződök bennem a jobbik rész. Rájöttem nevezetesen, hogy inkább a becsület és a halál, mint az arcátlan gyávaság!

Miriszlay megütödvé nézett réám, de akkor már nem törődtem vele többet:

— Mást mondok: nem tudok hinni benne, hogy magad is a túl meglegéást választanád inkább, semmint a hősi vetélkedésre szolgáló alkalmakat! ... Csak ne próbájl tágolni nekem, úgy sem hallgatók rád eszentul!

— Hiszen alig mulik nap, hogy százzson ne áskálódnál legfőbb hadvezetőségünk ellen, mindazáltal azt kell tapasztalnom szüntelenül, hogy csaták s ütközetek napjában széles lendülettel nyomulsz előre s emellett néma csodálattal adózol nekem az egész zászlóalj. Ha meg szuronyra kerül a sor, úgy repülsz előre, miként a szarvas s döngő talpaiddól megdöng a véres mező ... Ne ágáll hát eszentul is előttem, hanem völd meg férfiasan, hogy a csaták özőnében sem veszted el a fejedet, ellenkezőleg: ott is hazafias alapon állasz csökönösen!

Miriszlay kissé kedvetlenül dünnögte rá:

— Mondasz valamit, testvér. Sőt annyira szívere vette szavaimat, hogy elérkeznyült. Pöfentett hát a hadipipáján s megmecsukló hangon kezdte:

— Igazad van, testvér! Mert valahányszor csatázni kell, mindig legény vagyok a talpamon. A meglógásra is azért gondoltam csupán ingatag perceimben mivel úgy számítottam, hogy ab-ban az esetben Szambor városát lopódnék vissza, fölkeresném ott a szambori kislányt, mármint leendő jegyesemet s a

karjaimba zárnám legalább egy pillanatra ...

Idegesen szakítottam meg: — Látom már, hogy isten végleg elvette az eszedet! Különben tudnod kéne, hogy Szambor városában ellenség az ur pillanatnyilag, tehát sohasem tudnál odáig lopódnai! És ha még is sikerülne e tébolyult vállalkozásod, figyelmen kívül hagy-tál egy nagyhorderejű szempon-tot ...

— Mit? — vette rám széles képét Miriszlay.

Zavartalanul folytattam: — Figyelmen kívül hagytad pajtás, hogy a szambori kislány mint minden lengyel kisasszony gyűlölettel van eltelve az oroszok iránt. Ha tehát te hátat fordítanál küsszködő ezredjünknek s ezáltal abbahagynád az ellenség gyengítésére irányuló tevékenységedet, szöba sem állna veled többé az a drága te-remtés, akit mátkádui néztél ki magadnak!

Elhallgattam. Miriszlay is hallgatott. Tünnődözve pófékelt egy darabig, majd így válaszolt nekem, meggondoltan: — Van benne valami, testvér ... Lehet persze, hogy nem is él már a szambori kislány.

— Hogy-hogy? — Miriszlay hangja elkomorodott váratlanul: — Azon az augusztusi éjszakán, melyet szerető családjá kö-rében töltöttem el, négy szem-közt hosszan elbeszélgettem a galambommal. Örömet konstaltámt, hogy igazi lengyel hon-leány s gondolom ebből, hogy miután pillanatnyilag csak-ugyan ellenség tanyázhat Szam-bor városában: vagy elhurcolták a kozákok, vagy szülieivel együtt vágott neki a hazatá-lanságnak ... Talán nem is él már.

Vigasztalni igyekeztem legki-tartóbb kenyerespajtásomat, de úgy vettem észre, hogy alig fi-gyelt réám. Mintha a rudniki er-dőtől számítva legalább száz

mérföldre kutatgatott volna kó-kadt gondolataival egy kislány cipőjének nyomát után. Szótal-ianul és sokáig pófékelt s aml-kor beszélni kezdett végül, új-ból meg-meg-csuklott a hang-ja:

— Hiszen csak sejtésem, merre bujdoshatik e világban, mindjárt izennék neki ... Meg-izenném, hogy tüstént kereked-jen utnak, menjen Magyaror-szág-ra, keresse föl ott özvegy anyámat, aki bizonyára saját leányává fogadja, míhént felmu-tatja előtte a leveleimet. Ott nyugodtan várhatna réám, míg hazavisszagyöngyölök az isten ... Akkor rögtön oltár elé vezet-ném a gyöngyömet ... De a-hogy én szimatolom a dolgokat nem leszek én soha házasesmer-Ittmáradok az erők alatt hoit-an ...

Sajnáltam, jaj, de sajnáltam Miriszlay pajtás! Hogy meg-könnyitem a szívét, így be-széltem hozzá:

— Fogadni mernék, hogy vő-fény leszek az esküvődön s a lakodalomban megforgatom a kis lengyel menyecskét!

Mintha fölynyhült volna ke-veset:

— Hát az bizonyos, hogyha megmaradnak, az egyik vőfé-lyem te leszel, a másik pedig a főhadnagy ur ... De azok a piszkok az okai mindennek!

E szavaknál felugrott és ml-alatt dühre torzult el az arca, öklével az ellenség irányába kez-dett fenyegetődni. Csak soká-ra csillapult le, úgy-ahogy. Ak-kor visszahaveredett a cserfa alá, tarkóját a bornyura hajto-tta le s pipázott attól kezdve. És nem szólt hozzám.

Akkor már feketedő sznek próbáltak elköszüni a Szan mo-csarái felől s borulni kezdett a rudniki erdőben, melynek fái a Szamatra szele zsongatta. Hü-tődött s ezért mantlink gal-lérját a füllünkre hajtottuk föl. Pöfékeltünk, bojnyik-módra. Senki, senki pártfogónk nem